

УДК 351.74:323.2

DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V49\(2025\)-05](https://doi.org/10.31521/modecon.V49(2025)-05)

Гавінський Р. О., аспірант кафедри публічного врядування Інституту адміністрування, державного управління та професійного розвитку НУ «Львівська політехніка», м. Львів, Україна

ORCID ID: 0009-0002-0034-8413

e-mail: ruslan4ik1990@i.ua

Базові цінності публічного врядування в Україні

Анотація. У статті проаналізовано базові цінності публічного врядування в Україні та їхній вплив на стратегічні пріоритети держави. Розкрито еволюцію національних цінностей від часів Київської Русі до сучасного періоду, з урахуванням впливу історичних, політичних та соціальних факторів. Визначено ключові цінності сучасного публічного врядування, серед яких демократія, суверенітет, права людини, прозорість, підзвітність та соціальна згуртованість. Наголошено на важливості євроінтеграції, яка сприяє впровадженню європейських стандартів у публічне управління, включаючи верховенство права, боротьбу з корупцією та децентралізацію. У роботі акцентовано увагу на впливі сучасних викликів, таких як війна та глобалізація, на переосмислення принципів публічного врядування. Проаналізовано роль інноваційних підходів, зокрема електронного врядування, у підвищенні ефективності публічного управління та залученні громадян до прийняття рішень. Зроблено висновок, що інтеграція національних цінностей у систему управління сприятиме зміцненню демократичних інституцій, соціальної згуртованості та стійкого розвитку держави. Розглянуто перспективи подальших досліджень, зокрема інтеграцію технологій та розвиток громадянської участі у публічному врядуванні.

Ключові слова: публічне врядування; цінності; демократія; прозорість; євроінтеграція; соціальна згуртованість.

Gavinskiy R. O., PhD student at the Department of Public Governance, Institute of Administration, Public Management, and Professional Development, Lviv Polytechnic National University, Lviv, Ukraine.

Basic Values of Public Governance in Ukraine

Abstract. Introduction. Values play a key role in shaping public governance, setting strategic priorities, and ensuring the effectiveness of state institutions. In Ukraine, the evolution of values as a foundation for governance reflects the country's historical, political, and cultural transformations. From the time of Kyivan Rus to the present, national values such as democracy, sovereignty, social cohesion, and the rule of law have provided the foundation for statehood and public administration. However, modern challenges such as war, globalization, and European integration require a comprehensive reassessment and adaptation of these values to meet the needs of contemporary governance. This study examines the influence of values on public governance in Ukraine and mechanisms for their integration into the state management system to ensure sustainable development and effective governance.

Purpose. The aim of this research is to analyze the role of values as a basis of public governance in Ukraine, to assess their evolution in historical retrospect, and to examine their impact on modern governance priorities. In addition, the study seeks to propose mechanisms for integrating national values into the state management system, taking into account European integration and the challenges of war. Achieving these goals will contribute to the understanding of how values can strengthen democratic institutions, improve transparency, and foster social cohesion in public governance.

Results. The article focuses on the modern values of public governance in Ukraine, enshrined in the Constitution and legislation. European integration and the signing of the Association Agreement with the EU have acted as a catalyst for reforms in public administration aimed at alignment with European standards. The implementation of principles such as transparency, accountability and the rule of law has improved the effectiveness of public administration and increased citizens' trust in government. Digital technologies, in particular e-governance, play an important role in these processes by facilitating citizens' access to information and increasing their participation in decision-making. The study highlights the importance of involving civil society in public governance processes to ensure sustainable state development and effective crisis response. Decentralization of power and empowerment of local communities are identified as key tools to support democratic processes. These approaches not only increase the efficiency of governance, but also promote social cohesion and resilience in times of national crisis.

Conclusions. The study shows that values are the foundation of public governance in Ukraine, defining strategic priorities and ensuring the effectiveness of state management. Historical and modern values, including democracy, sovereignty, the rule of law, and transparency, have become key principles that strengthen democratic institutions. The integration of European standards has reinforced these values and contributed to transparency and accountability. In the context of modern challenges, the research highlights the need to adapt governance values to ensure resilience and sustainable development. Mechanisms such as digital governance, decentralization and citizen participation are essential to harmonize national values with modern governance practices. Future research should focus on the integration of innovative technologies and the role of civic engagement in strengthening public governance institutions.

Keywords: public governance; values; democracy; transparency; European integration; social cohesion; resilience.

JEL Classification: D73; H83; Z18.

¹Стаття надійшла до редакції: 09.02.2025

Received: 09 February 2025

Постановка проблеми. У сучасному українському суспільстві, яке стикається з численними викликами, такими як війна, економічна нестабільність та глобалізація, цінності відіграють вирішальну роль у формуванні принципів і підходів публічного врядування. Цінності, закладені в основі системи публічного управління, визначають пріоритети розвитку, забезпечують прозорість, підзвітність та соціальну згуртованість. Проте в умовах сучасних трансформацій виникає необхідність систематизації та переосмислення базових цінностей, що визначають напрямки публічного врядування в Україні. Важливість дослідження полягає в тому, щоб визначити, як національні цінності впливають на ефективність публічного управління, і знайти підходи для їхнього посилення в умовах сучасних викликів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналіз наукових досліджень свідчить про значну увагу до теми цінностей у публічному врядуванні. Зокрема, Л. Гонюкова, Н. Ларіна та С. Ларін досліджували захист національних цінностей в умовах воєнних дій, наголошуючи на їхньому значенні для стійкості держави [1]. Ю. Сурмін розглядав ціннісні пострадянського суспільства [2], а Я. Браташова аналізувала вплив європейських цінностей на реформування системи управління в Україні [13]. Також значний внесок у дослідження цінностей зробили Г. Терешкевич, який акцентував увагу на принципах доброго врядування [14], та В. Мареніченко, що зосередився на цифровій трансформації публічного управління [17]. Разом з тим, недостатньо дослідженими залишаються питання систематизації українських національних цінностей у контексті їхнього впливу на стратегічні пріоритети публічного врядування. Відсутня також чітка концепція інтеграції цінностей у процеси державного управління в умовах європейської інтеграції та сучасних викликів.

Формулювання цілей дослідження. Метою дослідження є визначення ролі цінностей як базису публічного врядування в Україні, їхнього впливу на формування стратегічних пріоритетів держави, а також обґрунтування шляхів їхньої інтеграції в систему управління. Завданням є також аналіз еволюції національних цінностей у державному управлінні та визначення механізмів їхньої адаптації до сучасних умов.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як зазначається у наукових дослідженнях – попри відсутність у Законі України «Про національну безпеку України» терміну «національні цінності», визначення «національні інтереси» включає життєво важливі матеріальні, інтелектуальні та духовні цінності Українського народу як джерела влади і носія суверенітету. Ця тема залишається

актуальною, адже науковці зосереджують увагу на вивченні національних інтересів, їх зв'язку зі стратегічними цілями, а також на розробці Стратегії національної безпеки. У контексті сучасних викликів, особливо війни за незалежність, необхідно сформувати системне бачення національних цінностей у сфері публічного управління [1, с. 360]. Також національними цінностями сучасного українського суспільства вважаються: духовність, сімейні цінності, свобода, мир і злагода, національно-культурні цінності, патріотизм [2, с. 152-153]. Виходячи з наведеного, формування цінностей публічного врядування в Україні базується на фундаментальних цінностях держави та суспільства, таких як суверенітет, незалежність, верховенство права, права і свободи людини, соціальна справедливість та демократичність. Ці базові цінності закріплені в Конституції України і є основою для визначення національних інтересів, що охоплюють безпеку, економічний розвиток, екологічну стійкість, соціальну згуртованість та європейську інтеграцію. Національні інтереси визначають стратегічні пріоритети держави, які мають безпосередній вплив на принципи публічного врядування.

Формування цінностей української державності є багатовіковим процесом, що охоплює різні історичні етапи, починаючи з перших державних утворень на території України. Ці цінності були обумовлені геополітичним положенням України, її культурним та етнічним розмаїттям, а також впливом історичних подій. Вони еволюціонували, поєднуючи традиції, боротьбу за незалежність та вплив сусідніх держав. Формування цінностей української державності є багатовіковим процесом, який розпочався ще за часів середньовічної Русі. Ця держава, заснована у IX столітті, стала першою централізованою політичною системою на українських землях. Її основою були єдність навколо Києва як політичного та духовного центру, законність, що закріплювалася через «Руську правду» – перший писаний кодекс законів, та православна віра, яка заклала фундамент культурного розвитку. Хрещення Русі у 988 році стало вирішальним моментом для формування релігійної ідентичності та духовних цінностей.

Після занепаду Русі у XIII столітті державницькі традиції перейняла Галицько-Волинська держава, яка зберігала спадкоємність і оборонялася від Золотої Орди, розвиваючи торгівлю та дипломатію із Західною Європою. Цінності спадковості та самостійності стали ключовими для державотворення. У Козацьку добу (XVI-XVIII ст.) українські козаки впровадили демократичні принципи самоврядування через загальні ради та

виборність керівників. Основними цінностями стали свобода, рівність і захист православної віри. Гетьманщина під проводом Богдана Хмельницького заклала основи національного самовизначення.

Після втрати автономії Гетьманщини у XVIII столітті увага зосередилася на культурному відродженні, збереженні мови, традицій та національної ідентичності. Українська революція 1917–1921 років стала важливим кроком до незалежності. Проголошення суверенітету УНР відобразило прагнення до народовладдя та демократичного самоврядування, хоча цей період був недовгим через інтеграцію до Радянського Союзу. У складі СРСР українська державність зазнала значних обмежень, а колективізм, ідеологічна підпорядкованість та інтернаціоналізм стали нав'язаними цінностями. Проте навіть за цих умов зберігалися культурні традиції, які

пізніше стали основою для національного відродження.

Проголошення незалежності України у 1991 році стало новим етапом у формуванні сучасних цінностей. Демократія, суверенітет, права людини та європейська інтеграція стали ключовими орієнтирами розвитку держави. Конституція України 1996 року [3] закріпила ці принципи, а події Євромайдану у 2013-2014 роках підтвердили прагнення українського суспільства до свободи, гідності та інтеграції в європейську спільноту. Зміна цінностей у публічному врядуванні України від часів Радянського Союзу до сьогодні є результатом глибоких політичних, економічних і соціальних трансформацій. Цей перехід позначився на законодавстві, яке стало відображенням процесу відмови від авторитарних і колективістських принципів до демократичних, правових і гуманістичних підходів. Ось як змінювалися ключові цінності в законодавстві України (табл. 1).

Таблиця 1 Цінності системи управління Радянського Союзу та сучасної України

Цінності	Радянський Союз	Україна тепер
Верховенство держави → Верховенство права	В центрі законодавства стояла держава, її інтереси та ідеологія. Права і свободи громадян підпорядковувалися інтересам держави й комуністичної партії	Конституція та інші закони встановили верховенство права як ключову цінність. Права людини та громадянина проголошуються найвищою соціальною цінністю (ст. 3 Конституції)
Колективізм → Індивідуальні права і свободи	Законодавство орієнтувалося на колективні інтереси: «суспільне благо» часто ставилося вище за потреби окремих громадян	Законодавство акцентує увагу на індивідуальних правах і свободах громадян, захищає їх гідність, свободу слова та інші права (Конституція, Закон «Про захист персональних даних» [4])
Однопартійність і централізм → Плюралізм і децентралізація	Влада концентрувалася в руках Комуністичної партії, яка мала монополію на прийняття рішень. Законодавство регламентувало суворий централізм	У законодавстві (зокрема, Закон «Про місцеве самоврядування в Україні» [5]) закріплені принципи плюралізму, політичної багатоманітності та децентралізації влади, а реформа децентралізації розширила можливості
Контроль і репресії → Прозорість і підзвітність	Держава застосовувала контроль над усіма сферами суспільного життя, включаючи цензуру, та використовувала репресивні механізми	Прозорість та підзвітність є ключовими цінностями законодавства. Наприклад, Закон «Про доступ до публічної інформації» [6] гарантує громадянам доступ до інформації про діяльність органів влади
Економічний дирижізм → Економічна свобода	Економічна система базувалася на плановій економіці, де держава контролювала всі аспекти господарської діяльності. Приватна власність була заборонена	Законодавство визнає приватну власність, ринкові відносини та економічну свободу (Цивільний кодекс [7], Закон «Про захист економічної конкуренції» [8])
Ідеологізація освіти і культури → Плюралізм і свобода самовираження	Освіта і культура були інструментом пропаганди. Вся діяльність мала узгоджуватися з комуністичною ідеологією	Законодавство забезпечує свободу творчості, наукових досліджень та освіти без ідеологічних обмежень (Закон «Про освіту» [9], «Про культуру» [10])
Ігнорування прав меншин → Захист прав меншин	Попри декларування рівності народів, права національних меншин часто ігнорувалися, а окремі етнічні групи зазнавали репресій	Законодавство (Конституція, Закон «Про національні меншини (спільноти) України» [11]) гарантує захист прав меншин, їхню мову, культуру і традиції
Закритість → Інтеграція у світове співтовариство	Політика «залізної завіси» обмежувала контакти із зовнішнім світом	Законодавство орієнтоване на євроінтеграцію (зокрема, Угода про асоціацію з ЄС [12]) та участь у міжнародних організаціях. Закріплені цінності міжнародної співпраці

Джерело: власні узагальнення

Перехід від радянського централізму та ідеологічного контролю до демократичних і гуманістичних цінностей у законодавстві України є одним із найважливіших аспектів трансформації державного управління. Законодавство відображає поступову відмову від колективістських і авторитарних підходів на користь прав людини, демократії, прозорості та децентралізації. Українська державність сьогодні є результатом багатовікової боротьби за збереження та розвиток національних цінностей, що стали фундаментом сучасної незалежної України.

Вплив Європейського Союзу на цінності публічного врядування в Україні є значним і має довготривалий характер, оскільки євроінтеграційний курс офіційно закріплений у внутрішній і зовнішній політиці держави, суттєво вплинув на переосмислення принципів і підходів до управління в публічній сфері. Основними напрямками такого впливу є впровадження європейських стандартів демократії, прозорості, підзвітності, верховенства права та дотримання прав людини [13, с. 206-207]. Зокрема, завдяки підписанню Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у 2014 році, Україна зобов'язалася адаптувати своє законодавство до європейських стандартів, що передбачає гармонізацію процедур публічного управління, боротьбу з корупцією та посилення незалежності судової системи. Європейський Союз сприяє впровадженню принципу прозорості в управлінні, що передбачає забезпечення відкритості дій влади та доступу громадян до публічної інформації.

Одним із важливих аспектів є підвищення підзвітності органів влади перед громадянами [14, с. 105]. ЄС активно підтримує створення механізмів громадського контролю, участі громадян у прийнятті рішень і проведенні реформ. Наприклад, через програми технічної допомоги та ініціативи, як-от «U-LEAD з Європою», ЄС підтримує децентралізацію в Україні, зміцнюючи місцеве самоврядування та розподіл владних повноважень на регіональному рівні.

Ще одним ключовим напрямом є впровадження антикорупційних стандартів. ЄС наполягає на дотриманні принципів доброчесності та етичності у діяльності органів публічної влади, що зумовило створення в Україні таких інституцій, як НАБУ, НАЗК та Вищий антикорупційний суд. Також значний вплив має принцип сталого розвитку, який впроваджується через європейські екологічні, соціальні та економічні стандарти. Цей принцип сприяє формуванню довгострокових цілей у публічному управлінні з врахуванням інтересів майбутніх поколінь.

Отже, Європейський Союз сприяв трансформації цінностей публічного врядування в

Україні, орієнтуючи їх на демократичні стандарти, прозорість, підзвітність та інноваційність. Вплив ЄС залишається ключовим чинником, що визначає напрямки реформ і зміцнює демократичний розвиток держави.

Сполучені Штати Америки також відіграють важливу роль у формуванні цінностей публічного врядування в Україні, активно підтримуючи демократичні реформи, верховенство права та боротьбу з корупцією. Завдяки фінансовій, технічній та політичній допомозі США в Україні запроваджуються принципи прозорості, підзвітності та ефективності в управлінні. Програми Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) сприяють розбудові інституційної спроможності органів влади, децентралізації, залученню громадян до прийняття рішень та впровадженню інноваційних підходів у публічному управлінні. Також значна увага приділяється захисту прав людини, розвитку громадянського суспільства та впровадженню демократичних стандартів.

Крім того, американська допомога сприяє покращенню судової системи, реформі правоохоронних органів та впровадженню електронного врядування, що підвищує прозорість державного сектору. Вплив США посилює здатність України відповідати на виклики сучасності, створюючи підґрунтя для сталого демократичного розвитку [15].

Формування цінностей публічного врядування залежить від комплексу чинників, які визначають пріоритети, принципи та підходи до управління у конкретному суспільстві. Ці чинники є взаємопов'язаними і змінюються під впливом політичних, соціальних, економічних, культурних обставин та впливають на формування цінностей публічного врядування, включають історичний контекст, політичну систему [16], економічний стан, соціально-культурні особливості, глобальні процеси [17], правову базу, активність громадянського суспільства [18] та актуальні виклики. Їхній вплив формує унікальний набір цінностей, який відповідає реаліям і потребам конкретного суспільства.

Публічне врядування є основою функціонування будь-якої демократичної держави, забезпечуючи ефективне управління ресурсами, надання послуг та врахування інтересів громадян. У сучасному суспільстві його принципи відіграють вирішальну роль у встановленні довіри між владою і суспільством, а також у створенні умов для сталого розвитку. Кожен принцип публічного врядування визначає підходи до вирішення ключових питань суспільного розвитку, таких як прозорість, підзвітність, рівність і ефективність.

Сформульовані принципи відображають цінності, які лежать в основі сучасного управління. Вони забезпечують орієнтири для державних органів у прийнятті рішень, спрямованих на задоволення потреб громадян. Наприклад, такі принципи, як прозорість і законність, гарантують відкритість діяльності органів влади та дотримання правових норм, тоді як участь громадян і децентралізація сприяють розвитку демократії та самоврядування.

Мета публічного врядування полягає в побудові системи управління, яка не лише відповідає потребам сучасності, але й орієнтована на довгострокові перспективи. Це досягається через впровадження ефективних механізмів роботи органів влади, інноваційних рішень і забезпечення соціальної справедливості. Таким чином, принципи та мета публічного врядування є взаємопов'язаними елементами, які визначають напрямок розвитку держави та наведені у табл. 2.

Таблиця 2 Принципи та мета публічного врядування

№	Принципи публічного врядування	Опис принципу	Мета публічного врядування	Опис мети
1	Прозорість	Забезпечення відкритості у діяльності органів влади та доступу громадян до інформації.	Створення ефективної системи управління.	Забезпечення високої якості державних послуг.
2	Підзвітність	Органи влади мають бути відповідальними перед суспільством за свої дії та рішення.	Сприяння соціальній згуртованості.	Забезпечення справедливості, рівності та соціальної гармонії.
3	Законність	Дотримання законів у всіх діях органів публічної влади.	Підтримання довіри до влади.	Дотримання етичних стандартів і прозорості.
4	Участь громадян	Залучення громадян до процесу прийняття рішень.	Сталий розвиток суспільства.	Організація діяльності влади з врахуванням довгострокових інтересів.
5	Справедливість і рівність	Гарантія рівного доступу до послуг, ресурсів і можливостей для всіх громадян.	Залучення громадян до врядування.	Активізація громадян у процесі прийняття рішень.
6	Ефективність та результативність	Раціональне використання ресурсів і досягнення максимального ефекту.	Оптимізація використання ресурсів.	Максимальне використання наявних можливостей з мінімальними витратами.
7	Децентралізація	Передача владних повноважень на місцевий рівень.	Розвиток місцевого самоврядування.	Посилення ролі місцевих громад у прийнятті рішень.
8	Орієнтація на потреби громадян	Рішення органів влади спрямовані на задоволення потреб населення.	Фокус на добробут громадян.	Забезпечення послуг і ресурсів відповідно до потреб населення.
9	Етичність	Дотримання високих етичних стандартів у діяльності органів влади.	Впровадження етичних норм.	Попередження корупції та дотримання професійних стандартів.
10	Стойкість і довгострокові результати	Фокус на довгостроковий розвиток і врахування інтересів майбутніх поколінь.	Гарантія довгострокових результатів.	Захист інтересів як теперішнього, так і майбутніх поколінь.
11	Інноваційність та адаптивність	Використання нових підходів і готовність до змін.	Інновації у публічному управлінні.	Запровадження нових технологій і підходів.

Джерело: власні узагальнення

Принципи та мета публічного врядування є основоположними елементами, що визначають напрямки ефективного управління. Вони спрямовані на забезпечення справедливості, прозорості, підзвітності та сталого розвитку. Розуміння та дотримання цих принципів дозволяє органам влади ефективно виконувати свої функції, зберігати довіру громадян і створювати умови для розвитку суспільства відповідно до викликів сучасного світу.

Цінності української державності формувалися на основі боротьби за свободу, самоврядування та збереження культурної ідентичності. Від княжої доби до сьогодні вони еволюціонували, відображаючи прагнення українського народу до демократичного розвитку, соціальної справедливості та незалежності. Сучасні цінності, закріплені в Конституції та законодавстві, є результатом багатовікової історії, позначеної як досягненнями, так і випробуваннями.

Висновки. Базові цінності публічного врядування в Україні визначають стратегічні пріоритети держави та забезпечуючи ефективність її функціонування. Демократичні принципи, прозорість, верховенство права та соціальна згуртованість є ключовими орієнтирами розвитку. Умови війни та євроінтеграції сприяють переосмисленню підходів до державного

управління, акцентуючи увагу на інноваціях, децентралізації та залученні громадян.

Подальші дослідження мають бути спрямовані на інтеграцію національних цінностей у систему публічного врядування, розробку механізмів їхнього впровадження та гармонізацію з європейськими стандартами. Особливу увагу слід приділити вивченню впливу сучасних технологій на ефективність управління та зміцнення довіри до влади в умовах глобальних викликів.

Література:

1. Гонюкова Л. В., Ларіна Н. Б., Ларін С. В. Публічне управління захистом національних цінностей в умовах воєнних дій в Україні: теоретико-методологічний підхід. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2022. № 16. С. 356-382. DOI: <https://doi.org/10.34132/pard2022.16.04>.
2. Сурмін Ю. Ціннісні процеси пострадянського суспільства: методологічний аспект. *Зб. наук. пр. НАДУ*. 2003. Вип. 1. С. 87-98.
3. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР ; станом на 03.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
4. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI ; станом на 19 грудн. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>.
5. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР ; станом на 20 листоп. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
6. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI ; станом на 13 грудн. 2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.
7. Цивільний кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV ; станом на 18 грудн. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
8. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.2001 р. № 2210-III ; станом на 20 березн. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>.
9. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII ; станом на 04 грудн. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
10. Про культуру : Закон України від 14.12.2010 р. № 2778-VI ; станом на 06 черн. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>.
11. Про національні меншини (спільноти) України : Закон України від 13.12.2022 р. № 2827-IX ; станом на 08 грудня 2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2827-20#Text>.
12. Угода про асоціацію : Угоду ратифіковано із заявою Законом від 16.09.2014 № 1678-VII ; станом на 16 листопада 2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.
13. Браташова Я. В. Цінності ЄС у реформуванні системи державного управління. *Теорія та практика державного управління*. 2019. Вип. 4. С. 205-211. DOI: <https://doi.org/10.34213/tp.19.04.26>.
14. Терешкевич Г. Удосконалення доброго врядування на цінностях і засадах біоетети в контексті публічного управління. *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України*. 2019. Вип. 1. С. 99-108. DOI: <https://doi.org/10.36.030/2664-3618-2019-1-99-108>.
15. Котовська О. Суспільно-політичні цінності та їх вплив на царину публічного управління: американські підходи та українські реалії. *Актуальні проблеми державного управління*. 2017. Вип. 2. С. 68-74.
16. Міхальов О. М. Публічна політика, державне управління, еліта та система цінностей – співвідношення понять. *Теорія та практика державного управління*. 2018. Вип. 3. С. 88-95.
17. Мареніченко В. В. Ефективне врядування та цифрова трансформація в публічному управлінні: механізми реалізації для євроінтеграційного розвитку. *Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток»*. 2023. № 10. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.10.8>.
18. Кіянка І. Б., Ільницький С. В. Громадянські цінності в контексті публічного управління. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2020. Вип. 2. С. 25-33. DOI: <https://doi.org/10.33287/102016>.

References:

1. Honiukova, L., Larina, N., & Larin, S. (2022). Public governance of protecting national values during wartime in Ukraine: A theoretical and methodological approach. *Public Administration and Regional Development*, 16, 356-382. <https://doi.org/10.34132/pard2022.16.04>.
2. Surmin, Yu. (2003). Value processes of post-Soviet society: Methodological aspect. *Collected Scientific Papers of the National Academy for Public Administration*, 1, 87-98.
3. Verkhovna Rada of Ukraine. (2019). *Constitution of Ukraine*. № 254к/96-ВР. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
4. Verkhovna Rada of Ukraine. (2024). *On the Protection of Personal Data*. № 2297-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>.
5. Verkhovna Rada of Ukraine. (2024). *On Local Self-Government in Ukraine*. № 280/97-ВР. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
6. Verkhovna Rada of Ukraine. (2022). *On Access to Public Information*. № 2939-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.
7. Verkhovna Rada of Ukraine. (2024). *Civil Code of Ukraine*. № 435-IV. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
8. Verkhovna Rada of Ukraine. (2024). *On the Protection of Economic Competition*. № 2210-III. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>.
9. Verkhovna Rada of Ukraine. (2024). *On Education*. № 2145-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
10. Verkhovna Rada of Ukraine. (2024). *On Culture*. № 2778-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>.
11. Verkhovna Rada of Ukraine. (2023). *On National Minorities (Communities) of Ukraine*. № 2827-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2827-20#Text>.
12. Verkhovna Rada of Ukraine. (2023). *Association Agreement*. № 1678-VII. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.
13. Bratashova, Ya. (2019). EU values in reforming the public administration system. *Theory and Practice of Public Administration*, 4, 205-211. <https://doi.org/10.34213/tp.19.04.26>.
14. Tereshkevych, H. (2019). Improving good governance based on values and bioethical principles in the context of public administration. *Collected Scientific Papers of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine*, 1, 99-108. <https://doi.org/10.36.030/2664-3618-2019-1-99-108>.
15. Kotovska, O. (2017). Socio-political values and their impact on public governance: American approaches and Ukrainian realities. *Current Problems of Public Administration*, 2, 68-74.
16. Mikhailov, O. (2018). Public policy, public administration, elites, and value systems – correlations of concepts. *Theory and Practice of Public Administration*, 3, 88-95.
17. Marenichenko, V. (2023). Effective governance and digital transformation in public administration: implementation mechanisms for European integration development. *Public Administration: Improvement and Development*, 10. <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.10.8>.
18. Kiianka, I., & Ilnytskyi, S. (2020). Civic values in the context of public administration. *Public Administration and Local Self-Government*, 2, 25-33. <https://doi.org/10.33287/102016>.



Ця робота ліцензована Creative Commons Attribution 4.0 International License